

ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU W GRECJI

EUROPEJSKA JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA
KLUCZEM DO SUKCESU UCZNIÓW Z
SOKOŁOWA PODLASKIEGO

Podstawowe informacje

Grecja zajmuje południową część Półwyspu Bałkańskiego leżącego w Europie Południowej. Powierzchnia tego państwa jest różnorodna, ponieważ 81% powierzchni zajmują masywy oraz góry różnego rodzaju i wysokości. Niewielką część zajmują tereny nizinne w pobliżu wybrzeży.

Gleby Grecji, w większości nie należą do żyznych, a kamienistych i mało przydatnych rolniczo – w przeciwieństwie do gleb Polski, które dobrze nadają się pod uprawę roślin.

Umiarkowany klimat w Polsce również różni się od śródziemnomorskiego klimatu Grecji. Panują tam długie, suche i gorące lata oraz łagodne i wilgotne zimy.

Wszystko to wpływa na różnice w szacie roślinnej oraz różnice w architekturze jaka występuje w Polsce i Grecji.

Wyspy i archipelagi

W odróżnieniu od Polski, w Grecji wyspy zajmują około 1/5 powierzchni. Jest ich tam około 3 tys., z czego 167 jest zamieszkanych.

Największe wyspy greckie to

- Kreta
- Eubea
- Lesbos
- Rodos

Archipelagi

- Wyspy Jońskie
- Cyklady

W Grecji znajduje się wiele głębokich zatok oraz półwyspów, a wybrzeża mogą mieć formę zarówno klifów jak i plaż.

Regiony Grecji

Grecja podzielona jest na część kontynentalną oraz wyspową.

Grecja kontynentalna

- Grecja Północna
- Grecja Środkowa
- Grecja Południowa

Grecja wyspowa

- Wyspy Jońskie
- Wyspy Egejskie

Każdy region posiada własne walory przyrodnicze, szatę roślinną oraz styl architektoniczny.

GRECJA PÓŁNOCNA

W starożytności Grecja Północna obejmowała Epir i Tesalię, a tereny położone bardziej na północ nie należały już do Grecji. W czasach współczesnych granica przesunęła się na północ i Grecja Północna obejmuje Macedonię i Trację.

Epir

Tesalia

Macedonia jest największym regionem Grecji.

Tam znajdują się Saloniki - drugie co do wielkości miasto kraju oraz znajdujący się w południowej części Macedonii, na granicy z Tesalią, najwyższy masyw górski o powierzchni 1.270 km² - Grecki Olimp - liczący blisko 3 tysiące metrów. Najwyższym szczytem jest Mitikas (2.917 m n.p.m.).

OLIMP

KLIMAT

Wybrzeże i bliskie mu wyspy mają charakter śródziemnomorski.

Wnętrze lądu, zwłaszcza pogranicze z państwami sąsiednimi, odznacza się klimatem kontynentalnym.

Lato jest gorące i suche, zima z opadami śniegu.

PÓŁWYSEP CHALCYDYCKI

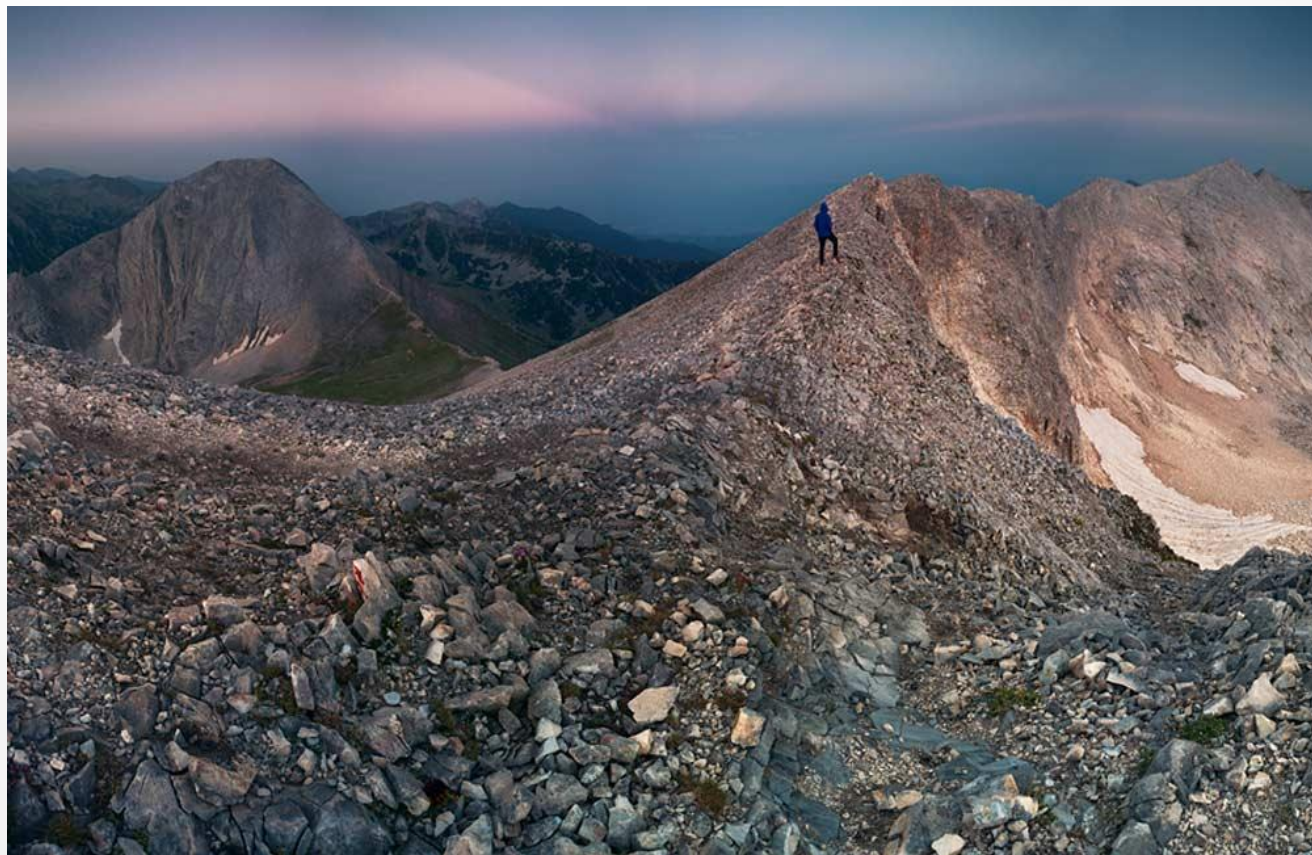
Jest to teren bardzo grecki w swoim pejzażu, klimacie i historycznych zabytkach.

Oblewają go wody zatok Termaickiej i Orfańskiej, a w morze wbija trzy „palce”, wąskie półwyspy Kasandra, Si-thonia i Atos. Na tym ostatnim przed tysiącem lat została utworzona „republika mnichów”.

PIRYN

Jego południowe potężne odnogi i rozległe, łagodne grzbiety Rodopów chronią tę krainę od chłodnych wiatrów z północy. Góry te są krajobrazowo bardzo urozmaicone, a przez turystów dotychczas omijane, co wykorzystują pasterze.

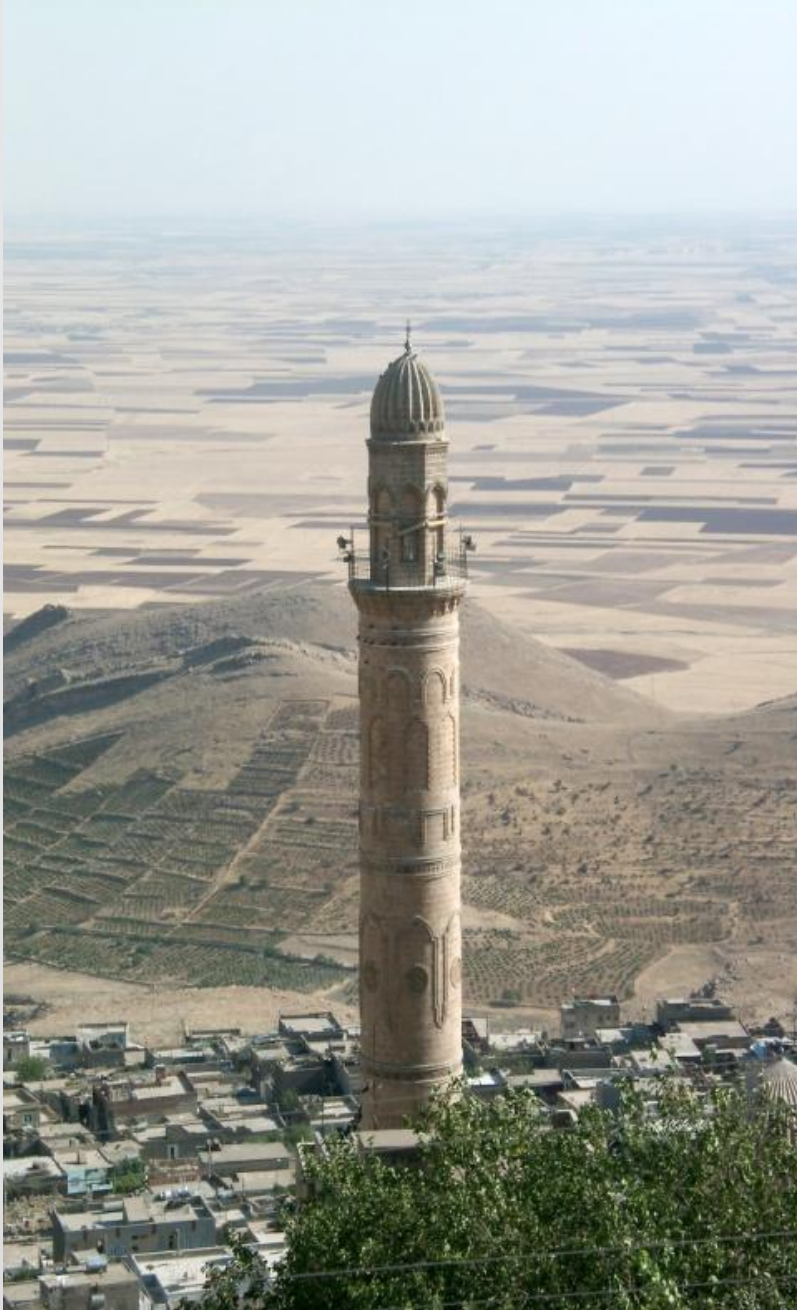

WSCHODNI "PALUCH" (ATHOS) ZAJMUJE AUTONOMICZNA REPUBLIKA MNICHÓW.

TRACJA

Leżąca na wschód od Macedonii **Tracja** graniczy z Turcją, co ma istotny wpływ na charakter tego regionu. Jest to widoczne zwłaszcza w architekturze (minarety) jak i życiu codziennym (typowo wschodnie bazyry). Około 30% mieszkańców Tracji jest muzułmanami.

Za stolicę **Tesalli** uważa się położone w północnej części niziny miasto Larisa.

Głównym miastem i portem jest także **Kavala**. Na zachodzie coraz większe znaczenie ma port **Igumenica**, który jest ważnym punktem przeładunkowym na drodze z Włoch na wschód.

Ważnym miastem tego obszaru jest także nadmorskie **Wolos**, szybko rozwijający się port i ośrodek handlowy.

KAVALA

IGUMENICA

WOLOS

GRECJA ŚRODKOWA

EPIR

- Położony w północno-zachodniej części **Epir**, to region górzysty o najwyższych w całym kraju opadach atmosferycznych. Tylko nad samym wybrzeżem Morza Jońskiego występują niewielkie niziny. Epir graniczy z leżącą bardziej na wschód Tesalią - wysokim łańcuchem gór Pindos.

TESALIA

- **Tesalia** to region w dużej mierze nizinny. Obejmuje faliste i pagórkowate tereny Niziny Tesalskiej, którą otaczają wysokie masywy górskie - Olimp (na północy), Pindos (na zachodzie), Othris (na południu), Ossa i Pelion (na wschodzie). W sposób charakterystyczny w "płaski" krajobraz Tesalii wpisuje się grupa kilkusetmetrowej wysokości stromych skał i zbudowanych na ich wierzchołkach bizantyjskich klasztorów (Meteory). Najważniejsza rzeka Tesalii - Pinios (Penejos) pod koniec swego biegu płynie malowniczą doliną Tempe, pomiędzy masywem Olimpu, a górami Ossa i wpada do Morza Egejskiego.

GRECJA CENTRALNA (*STEREA ELLADA*)

- Południowa części Grecji Środkowej to historyczna **Grecja Centralna (*Sterea Ellada*)**. Znajduje się tam kilka mniejszych krain, poczynając od zachodu: Akarnania, Etolia, Doryda, Lokryda. Na południe od Dorydy znajduje się Fokida, a dalej na południowy wschód - Beocja i Attyka. Jedyna droga (omijająca góry) z Grecji Północnej do Centralnej wiodła w starożytności przez położony nad wybrzeżem Morza Egejskiego wąwóz Termopile. Wąwóz ten stanowił niezwykle strategiczne miejsce i był świadkiem heroicznej walki i śmierci kilkuset Spartan podczas najazdu Persów w 480r. p.n.e.

BEOCJA I ATTYKA

- Nizinna **Beocja**, znana z historycznych bitew pod Platejami i Cheroneją. Na południe od Beocji znajduje się uboga w wodę i gorąca Attyka. W **Attyce** leży stolica Grecji - 3,5 milionowe Ateny (z portem w Pireusie), historyczny Maraton oraz na południowym krańcu, słynący z pięknych zachodów słońca, przylądek Sunion (Kolonnos).

EUBEJA

- Okolice Aten stanowią główny region gospodarczy Grecji, co niestety wiąże się się też z silnym zanieczyszczeniem środowiska. Nad leżącymi w górskiej kotlinie Atenami przez większą część roku unosi się sinawy smog. Z położonego na południowy-wschód od Aten masywu Pentelikonu od starożytności do dnia dzisiejszego wydobywany jest biały marmur - surowiec do budowy arcydzieł starożytnej (i nie tylko) architektury i rzeźby. U wschodnich wybrzeży Beocji i Attyki leży, oddzielona wąską cieśniną (most), duża wyspa - **Eubeja**.

GRECJA POŁUDNIOWA

GRECJA POŁUDNIOWA

Przez most rozpięty nad Kanałem Korynckim przedostajemy się do Grecji Południowej, czyli na Półwysep Peloponezki.

Peloponez — kraina o 21 439 km² powierzchni — jest historycznie niebywale interesujący. Bez poznania Peloponezu nie znamy Grecji, jak bez Małopolski nie znamy w ogóle Polski.

Życie nowoczesne tętni i rozwija się w Patras, które jest po Atenach i Salonikach trzecim miastem w Grecji, prawdziwą stolicą

Peloponezu. Równocześnie uchowały się w mało przystępnych okolicach zwyczajnie jakie zanikły już w innych stronach. Peloponez dostarcza 4/5 greckich rodzyneków i znaczne ilości miodu, pomimo słabego rozwoju gospodarczego.

GRECJA POŁUDNIOWA

Peloponez kojarzy się z wysokimi górami. Tylko nieliczne główne rzeki (Alfios, Ewrotas) utworzyły niziny w swych dolnych biegach: Argolidzka, Lakońska, Meseńska i Elidzka. Są one gęsto zaludnione, w przeciwieństwie do pustych i wyludniających się gór. Klimat Peloponezu obfituje w kontrasty. W strefie górskiej — (góry Peloponezu dosięgają w łańcuchu Tajgetu wysokości 2404 metrów) — panuje gorące lato, oraz dość śnieżna zima, która eliminuje z tych terenów drzewo oliwne. Na nizinach Meseńskiej czy Lakońskiej zima jest ciepła i wilgotna, a lato gorące i też dość wilgotne. Stąd nawet uprawa migdałów i bananów w dolinach, a pasterstwo na wyżynach. Średnia temperatura roczna w Tripolisie, w środku Peloponezu, wynosi 13,3° ze średnią opadów 830 mm, w Sparcie zaś 18,1° i 770 mm.

Wyspy Egejskie

Wyspy Egejskie to ogólna nazwa wysp położonych na wschodzie Morza Egejskiego. Znane są ze swoich malowniczych miejscowości z bogactwem zabytków i niepowtarzalnej śródziemnomorskiej architektury i atmosfery: gaje oliwne i piękne zatoki z białym piaskiem, zawsze ciepłym morzem i ustronnymi miejscami do opalania. Wiele śladów starożytności czyni z wysp region przesycony magią i niepowtarzalnym urokiem.

Wyspy Egejskie podzielone są na:

- *Wyspy Południowe*: Kreta, Sporady Południowe - Dodekanez (największe: Kos, Rodos, Karpathos, Kalimnos oraz Ikaria i Samos) oraz Cyklady - największe: Naksos, Andros, Paros, Tinos, Milos, Thira (Santoryn, Santorini) i inne małe wyspki - Egina, Salamina, Poros i Hydra.
- *Wyspy Północne*: Eubeja (Ewwia), Sporady Północne: Skiros, Skopelos, Alanisos, Skiathos i kilka mniejszych wyspki, Thasos, Samotraka, Limnos, Lesbos i Chios oraz dwie mniejsze Ikaria i Samos.

Wyspy Egejskie to górzyste obszary, których wysokość nie przekracza 2000 m n.p.m., pokryte lasami sosnowymi lub mieszanymi, gajami oliwnymi, sadami owocowymi i winnicami.

Region słynie z tradycyjnych, dobrych win, otwartości mieszkańców i wspaniałych plaż. Posiada doskonałe połączenia promowe z bliższymi jak i dalszymi regionami Grecji, a niejednokrotnie także z tureckim wybrzeżem (z większych portów). Temperatury powietrza od czerwca do września sięgają ponad 30 °C a wody 21°C.

Wyspy Jońskie

Wyspy Jońskie - archipelag na Morzu Jońskim rozciągnięty wzdłuż zachodnich wybrzeży Grecji i częściowo Albanii. Większą część archipelagu Wysp Jońskich obejmuje grecki region Wyspy Jońskie ze stolicą w Korfu. Region ten nie obejmuje wysp położonych w południowej części, którymi administruje region Attyka.

Wyspy:

W skład archipelagu wchodzi mniejsze wysepki u zachodnich wybrzeży Grecji, m.in. Kalamos, Kastos, Skorprios, Antipaksos, Meganisi, Pandikonisi oraz te położone u południowo-wschodnich wybrzeży Peloponezu jak Andikíthira i Elafonisos. A także większe wyspy jak:

- * Kefalinia (781 km²)
- * Korfu (592 km²)
- * Zakintos (402 km²)
- * Leukada (302 km²)

Wyspy Jońskie to grupa 7 głównych wysp, które stały się popularne dzięki bezpiecznej i łatwej żegludze. Krótkie trasy i nawigacja w zasięgu wzroku w osłoniętych wodach dają możliwość komfortowej żeglugi we wspaniałej scenerii. Dzięki zimowym deszczom wyspy są zielone, ale od kwietnia do października opady są minimalne i prawie stale świeci słońce.

Na wyspach każdy może coś dla siebie wybrać, bowiem spotkamy na nich weneckie zamki w Korfu i Levkas, tradycyjne rybackie wioski, piaszczyste plaże w Meganissi i Zakynthos, pamiątki z epoki Homera na Itace, a także międzynarodowy festiwal sztuki i folkloru w sierpniu w Levkas.

Korfu - najbardziej zielona z wysp greckich.

Na Korfu, podobnie jak na innych greckich wyspach, panuje klimat śródziemnomorski. W tym miejscu notuje się jednak dużo wyższe średnie roczne opady, w związku z czym wyspa wprost tonie w zieleni, a wszędzie kwitną kwiaty. Latem średnia temperatura powietrza przekracza 30 stopni, a liczba godzin słonecznych waha się w okolicach 12. Temperatura wody wynosi ok. 24 stopni, ale miejscami, przy skałach, może być niższa.

Wyspa Korfu to także przepiękne krajobrazy z soczystą zielenią, odcinającą się na tle błękitnego morza. Nie brak tu miejsc o niebagatelnej wartości historycznej – w tutejszych miastach znajdziemy ciekawe muzea, bizantyjskie zabytki i weneckie twierdze.

Roślinność :

Królową kwiatów na Korfu jest **BUKAWILIA** , krzew pnący się po osłonecznionych osłoniętych od wiatru stronach korfiańskich domów. Bukawilia występuje w pięciu kolorach: żółtym, pomarańczowym, różowym, czerwonym i fioletowym.

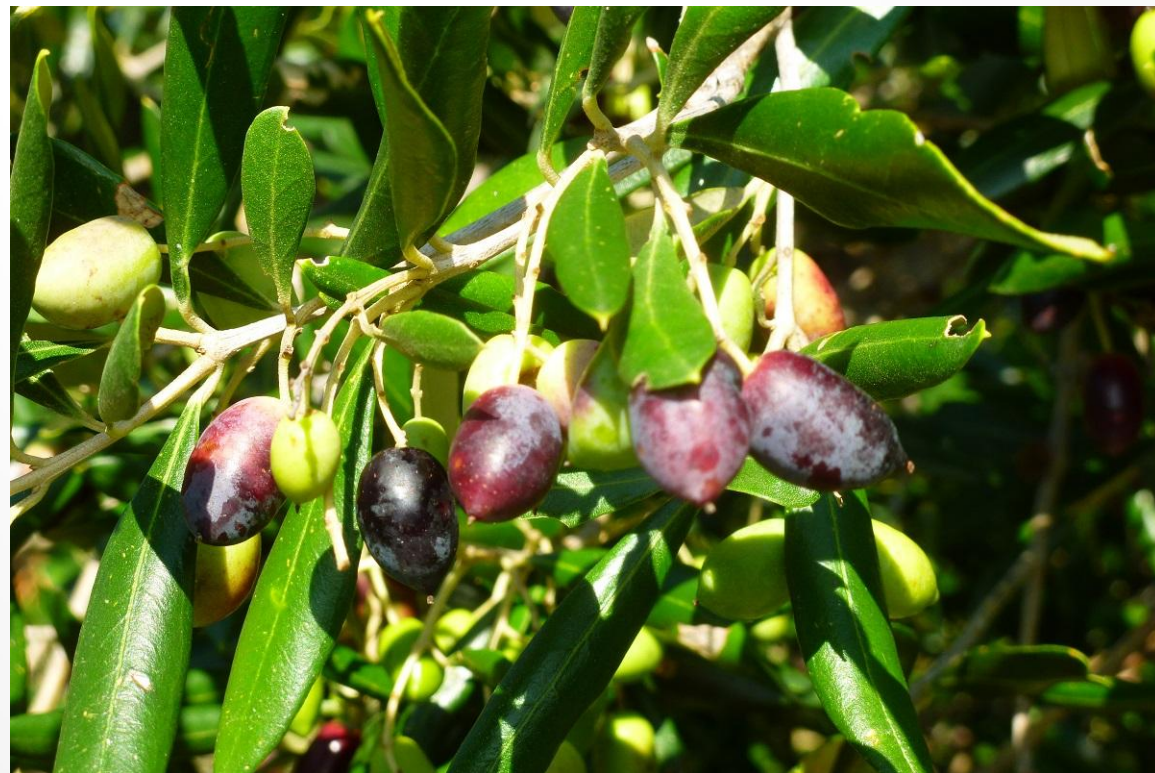
OLEANDRY to inne kwiaty, które występują na wyspie. Są one posadzone przy większych placach lub przy głównych szosach na terenie całej wyspy. Mamy tutaj oleandry w kolorze białym, żółtym i różowym. Te krzewy bardzo łatwo się tutaj przyjmują , bo nie potrzebują dużo wody i odpowiednio podcinane dochodzą do wielkości dużych drzew.

Korfiańskie oliwki to charakterystyczny element tutejszego krajobrazu . Jest ich tutaj ponad 4,5 miliona i całe wzniesienia na wyspie są pokryte gajami oliwnymi w kolorze srebrno zielonym. Kolor gajów wynika z tego, że listki oliwki są zielone z góry i srebrne od spodu. Drzewo oliwne nie traci liści, zmienia je tylko stopniowo w ciągu całego roku.

Korfiańska oliwka to inny gatunek oliwki niż ten znany z lądu Grecji. Zazwyczaj greckie oliwki są niskie, najczęściej posadzone w rzędach na płaskich terenach, ucinane na kształt parasola, by można było ręcznie lub specjalnymi urządzeniami zebrać owoce. Zbiera się je jednorazowo, kiedy są dojrzałe w okresie Bożego Narodzenia. Nowoczesne urządzenia do zbierania oliwek wyglądają jak wiatraki z grabi na długim kiju.

Numer projektu: **2018-1-PL01-KA102-048609**

Wykonane przez:
Natalia Anuszkiewicz
Klaudia Rytel-Kuc
Karolina Szczęsna
Emilia Strzała
Renata Kosieradzka
Justyna Zawadzka

" Projekt „Europejska jakość kształcenia kluczem do sukcesu uczniów z Sokołowa Podlaskiego”, nr 2018-1-PL01-KA102-048609 jest realizowany w ramach projektu „Ponadnarodowa mobilność uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego” ze środków POWER na zasadach Programu Erasmus+ sektor Kształcenie i szkolenia zawodowe Akcja1 Konkurs 2018"

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

